

030302-2

V návaznosti na Wittgensteinovu formulaci „Die Sprache muß für sich selbst sprechen.“ se musíme tázat, v jakém smyslu se tu chápe slovo „Sprache“. Ostatně i Heidegger říká významně „Die Sprache Spricht.“ Běžně víme, že mluva je jakýmsi prostředkem, nástrojem našich promluv, našeho ‚říkání‘. Ale jak může nástroj sám dělat (provádět) to, co obvykle děláme (provádíme), když ho používáme jako nástroje? Pokud nějaký nástroj je schopen dělat sám to, co jinak – ať už obtížně, ale myslitelně bez jeho pomoci nebo výhodněji a účinněji s jeho pomocí – provádíme my sami, jde buď o velmi sofistikovaný nástroj, který se podařilo sestrojiti po mnoha obtížných pokusech a zkouškách, anebo jde o něco, co buď nástrojem není a nikdy nebylo, anebo co se vymklo z naší péče a našeho dozoru a dělá si teď samo, co chce.

(Písek, 030302-2.)